

Teppo Turja

Moskiiton sielu

Moskiiton sielu

Teppo Turja

MOSKIITON SIELU

Tarina rakastetun tv-toimittajan sielusta
etsimässä itseään ja tulevaisuuttaan
maailman korkeimmilla huipuilla,
kaikenlaisten kulttuurien ja
uskomusten keskeltä.

Moskiiton sielu, toinen korjattu painos

© 2019 Teppo Turja

Kustantaja: Prologi Oy

Maisemapiirrokset: Old engravings illustrations

© 1965 Dick Sutphen

Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN: 978-952-9784-12-7

OSA 1: Päämäärätön lento

Onni potkaisee tyhjää	7
Määrittelemätön majoitus	13
Argentiina, Andit, Aconcagua: Inkatietäjä Killa	23
Alaska, Mount McKinley, Denali: Haida-heimon vanhin Gumashawa	40
Tansania, Kilimanjaro, Kibo: Sairaanhoitaja Kalifa	59
Havaiji, Mauna Kilauea: Opettajatar Aleka	76
Japani, Honshu, Fuji: Hedelmätarhuri Izuno	93
Nepal, Mount Everest, Nuptse: Sherbayrittäjä Ramsha-Karan	108
Kompassineula pyörii.	121
Armenia, Jerevan, Ararat: Taksiautoilija Mikhaelis	127

OSA 2: Geghardin luostari	148
Kappeli 1	149
”Asiat ovat ylliluonnollisia hänelle, jonka tajunnassa on raja.”	
Kappeli 2	159
”Alussa oli vähäinen hiukkanen, eikä se aineettomana painanut mitään.”	
Kappeli 3	170
”Me valitsimme kaiken tiedon ja – me onnet- tomat – otimme vastuun itsestämme.”	
Kappeli 4	180
”Pahalla on kauniit kasvot ja kultaist kulissit.”	
Kappeli 5	192
”Saat kysyä ja kiukutella, mutta varo haastamasta isääsi.”	
Kappeli 6	202
”Istut joko auringossa tai varjossa ja saat silti osasi kummastakin.”	
Kappeli 7	213
”Totuus on arvokkaampaa kuin mikään. Ehkä on parasta, että pidät sen sisälläsi.”	
Epilogi: Sata miljardia sielua vapaina	225

Moskiiton sielu osa 1.

Onni potkaisee tyhjää

Minä onneton menin huvikseni potkaisemaan voikukan valkoista hahtuvapalloa saunapolun varressa ja lipesin siitä hyvästä selälleni. Ei minulla tietenkään mitään voikukkia vastaan ollut, päinvastoin. Onko montakaan yhtä kaunista näkyä kuin kultaa tulviva voikukkapelto. Ilmainen aarre. Sopisihan niiden lisääntyä ja levitäkin vielä. Mutta kuinka ahkerasti jotkut kaivavatkaan niiden juuriporkkanoita pihastaan. Eivät suinkaan syödäkseen vaan tuhotakseen sukupuuttoon. Nyt on kuitenkin jo heinäkuu ja kultainen kukinto on vaihtunut valkoiseen hahtuvaan.

Tuulenpyörre nosti ilmaan kokonaisen laivueen valkeita liitovarjoja. Niistä yksi tuntui pyytävän minua tarttumaan varteensa. Ja se tempaisi minut mukaansa. Nousimme korkealle, yhä korkeammalle, yli rantasaunaa ympäröivien koivujen. Ja se kiihdytti vauhtiaan niin että vatsan pohjassa tuntui.

Vilkaisin ylöspäin siemenen liitovarjoa tarkistaakseni, minkälaista konetta se käyttää. Onko kuusipytyinen V-mallin bensakone vai ehkä öljyä tuhlaava kolmiosylinterinen wankel. Ei näkynyt mitään, ei edes aurinkokennoja, vaikka meno oli niin äänetöntä, että sähkömoottori olisi ollut looginen

veikkaus. Mutta ei ollut moottoria. Lensimme tahdon voimalla.

Olimme jo niin korkealla, että irrottaminen ei tullut edes mieleeni. Realistina ymmärrän riskit. Vähintään jalat siinä olisi mennyt, eikä sellaiseen ole kenelläkään varaa tai aikaa. Leikkaukseen varmaan-kin pääsisi, mutta ortopedien vastaanottoajat ovat kiven alla. Naapurin isännällä tuossa alapuolella on juuri tämä tilanne. Hän ei kylläkään ole lentänyt voikukan siemenhahtuvalla. Lentokoneella vain, ainakin kerran Madeiralle.

Olenhan minäkin lentänyt, monet kerrat. Mutta tämä on ensimmäinen kerta ilman turvatarkastusta. Hämmästyin aina nousukulmaa. Miten hirveät voimat tarvitaan nostamaan kymmenien tonnien hökötyks niin jyrkästi kohti pilviä. Tai aurinkoa jos pilviä ei olisi. Nyt nousukulma on vielä hurjempi, mutta se on sikäli ymmärrettävää, että minä painan vain 76 kiloa ja hahtuva itsessään ei paina mitään.

Tämä on oikeastaan aika huimaa. En olisi uskonut mahdolliseksi. Viima viilentää ihoa. Onneksi on kesä. Alhaalla kaikki on söpöä ja pientä. Jos nyt putoaisin, kuolisin varmasti. Siksi on hyvä, että tämän siemenvarren alapäässä on tuo siemenmolluska. Käteni eivät pääse luistamaan sen yli, vaikka vähäksi aikaa otteeni herpaantuisi. Varsihan sinänsä on

vähän kostean liukas. Ilman molluskaa luultavasti jossakin vaiheessa putoaisin ennen kuin olemme perillä. Minne ikinä sitten mahdammekaan olla menossa.

Olin kauan sitten, kun lapset olivat vielä pieniä, perheeni kanssa syömässä Tampereella ravintola Kantarellissa. Ravintolan ovi oli avoinna ulos. Sieltä kuului melkoinen mätkähdys. Oven editse juoksi ihmisiä kauhistuneen näköisinä. Minäkin säntäsin ulos ja näin sadan metrin päässä jotakin maassa siinä Tammelan kansakoulun vieressä. Ihmiset katselivat myttyä. Se oli mies. Miehen vieressä oli riekaleita kuumailmapallosta. Joku tunsi miehen vaikka se olikin kasvot asfalttia päin. Kaseva. Tampereella oli samanniminen bändi, mutta nyt ei ketään tanssittanut. Kasevalla oli yllään nahkapuku. Hän näytti aivan ehjältä, mutta varmaa on, että oli pukunsa sisällä perusteellisesti rikki.

Jos tuo siemenhahtuvan liitovarjo repeäisi tai otteeni lipsuisi, minulle kävisi samoin. Se olisi rumaa katseltavaa, koska minulla on päällä vain shortsit ja t-paita. Kuolisin varmasti. Mutta joutuisinko Tuonelaan vai tulisiko minusta vain multaa? Jos pääsisin Valhallaan tai peräti Taivaaseen, millaista siellä olisi? Miten viihtyisin siellä? Tulisiko aika ehkä pitkäksi? Pitäisikö koko ajan hymillä ymmärtävästi? Tai olla hurskaan näköinen? Klassisesta

musiikista kyllä kovasti pidän, mutta tulisiko sitä liikaa? Olisiko siellä muita? Kertoisiko siellä joku älykkäitä vitsejä, tyhmistä en niin perusta?

Jos olisin öisellä lomalennolla, voisin kaupunkien valoista melko hyvin päätellä, missä menemme. Nyt ei ole kuin kalpea aavistus, sillä kohdekenttää ei ole kerrottu. Aurinko painui horisonttiin menosuunnassa oikealla puolellamme. Koska sitä ennen vielä päivänvalolla ylitimme Itämeren, jossakin manner-Euroopassa nyt menemme.

Jos ilmavirtaus vie meitä etelään, tämä voikukan siemen luultavasti törmää ennen pitkää Alppeihin ja rikastuttaa keltaisena aikanaan sikäläistä kasvustoa. Me nimittäin lennämme arviolta yhdessä tai kahdessa kilometrissä? Siinä rytinäessä minä menehdyn joko kylmään, nälkään tai ruhjeisiin. Eikö kuulosta suunnilleen yhtä uljaalta kuin vuorikiipeilijöiden turmat.

On hirveän vaikeaa päätellä mistään, kaartuuko ilmavirtaus myötä- vai vastapäivään. Hahtuva heittelee välillä rajustikin niin, että suuntavaisto on jo aikaa sitten seonnut. Juuri nyt reittimme poikki kulkee kaksi valojonoa. Ne saattaisivat reunustaa Reininjokilaaksoa. Oikealla alhaalla tuikkii myös melko

lähekkäin isoja kaupunkeja. Olisiko joku niistä Bryssel tai Amsterdam?

Vähän kylmä tulee. Enpä arvannut pukea kesäiselle saunapolulle hiihtohaalareita. Nehän sopisivat tyylillisesti myös Alpeilta löytyvän ruumiin ylle. Kämmenet ovat tunnottomat, ne ovat onnekseni kangistuneet siemenen varren ympärille. Varmasti en olisi jaksanut voimillani roikkua moneen tuntiin.

Tuon täytyy olla Pariisi! Jos keskustan kehämäinen kaava saattaisi sopia muuallekin, tuo laajuus ei voi olla muualta. Ja eikö vain tuolla alla pilkottaa myös riemukaari ja Eiffelin torni. Täälläpä en ole vielä käynytkään. Pahaa pelkään, että Moulin Rougen show jää näkemättä edelleenkin. Ja sen enempää pirtuja seinälle maalaamatta, taitaa jäädä ikuisiksi ajoiksi...

Kone tulee suoraan kohti! Se on laskeutumassa Charles de Gaullen kentälle, mutta nyt näyttää siltä, että se tahtoisi meidät mukaansa. Se kyllä sinänsä sopisi, mutta jos saan valita, ottaisin paikan siiveltä enkä suihkuturbiinista. Laskeutumisvalot vilkkuvat jo häikäisevän lähellä, se todella tulee päälle...paine alkaa työntää meitä koneen tieltä pois, pyörimme väkkäränä kuin karannut leija ja paiskaudumme taaksepäin --- kohmettuneessa kropassani tuntuu ihana turbiinien lämpö.

Ohi meni. Melko tyly asenne liftareita kohtaan. Aivan kuin pölyt silmille siltä miljoonaa ajaneelta Peugeotin kuljettajalta Teiskossa soratien varrella. Mistä tulikin mieleeni, että lapsuuden kaverini Heikki liftasi tänne 16-vuotiaana poikasena. Kehuskelin jälkeenpäin touhuistaan punaisten lyhtyjen kaduilla. Luultavasti pelkää uhoa. Vieläkin ihmettelen, miten sai luvan vanhemmiltaan. Toisaalta minä en tullut edes kysyneeksi läheisiltä lupaa tälle retkelle.

Nyt hiukan huolestuttaa. Jos emme kohtapuolin laskeudu, tulemme Atlantille. Sen jälkeen ei maata ole näkyvissä kuin satunnaisina täplinä. Alkaa toisinto Wrightin veljesten historiallisesta lennosta. Luultavaa samalla on, että maailmankaikkeus jää yhtä uutta voikukkaa köyhemmäksi. Ymmärtääköhän tämä peijakkaan siemen tilanteen vakavuuden? Yritäisinkö selittää asian hänelle?

Meri haisee jo selvästi. Tämä ei pääty onnellisesti. Vaikka se on tietysti arvostuskysymys. Henkilökohtaisesti kuitenkin arvostaisin, jos saisin kovaa maata jalkojeni alle ja mahdollisuuden kuolla omassa tai edes sairaalan sängyssä. Asiat eivät aina mene niin kuin toivoisi. Toisaalta melko vaikeaa oli arvata tulevaisuuden kuolemaan voikukansiemenen upottamana. Mutta mikä minä olen asettamaan kohtalolle sääntöjä.

Aamu taitaa valjeta. Ilmeisesti viimeistä kertaa minulle. Ilma lämpenee ja siemen ottaa lisää korkeutta. Auringon säteet alkavat hiljaksen lämmittää kohmeista ruumistani. Vai kutsuisinko sitä kehoksi niin kauan kuin vielä voin.

Meri on yhtä aikaa kaunis ja pelottava. Onneksi ei sentään myrskyä tai sada. Saan nauttia elämäni viimeiset hetket maailmasta ihanimmillaan. Tuolla kaukana matalaa ro-ro-alus, purjeita ei näe, ne viimeistelisivät idyllin.

Päämäärätön lento, määrittelemätön majoitus

Hirveä jano eikä nälkää uskalla edes ajatella. Yöllä liitovarjon varteen kondensoitui kosteutta, jota nuoleskelin pitkin matkaa, mutta nyt aurinko on tehnyt tehtävänsä, ja elämänlankani on aivan kuiva. Alkaisi edes sataa.

Tuuli lupaavasti vähän yltyy, se työntää meitä yhä nopeammin eteenpäin. Aurinko on siirtynyt takaa vasemmalle kyljelleni. Se on jo melkein lakikorkeudessa, joten kuvittelen navigoivani lounaaseen. Lounaaseen! Miksi ei lounaalle? Miksi olen täällä? Meren sininen pinta välkehtii hopeisena. Tuo on

lapsuuden mökkikesistä Näsijärven rannasta tuttu ja rakas näky. Auringon kilo. ”Isä, isä, käynkö jo nostamassa muikkuverkon?”

Lahden vastarannalla asui teinimissi Kristiina Kankaanpää. Aitolahden kaunein ihminen, joka valitettavasti oli minua pari vuotta vanhempi. On kaiketi edelleen. Siksi erehtyikin menemään naimisiin Ristomatti Ratian kanssa. Kunnes erosi. Ja sen jälkeen Ratia sai kestää sitä virolaispimua. Näin jälkeinpäin voin olla vain iloinen, etten saanut häntä ohjelmaani.

Minne lokit häipyivät? Äsken niitä parveili ympärillä niin, että sai pelätä jonkun nappaavan meidät hiukopalakseen. Meitä? Meitä! Huomaan ajattelevani, että minä ja tämä kulkuneuvonani palveleva voikukan siemenhahtuva olemme jollakin tavalla pari. Emme kuitenkaan ole! Minä olen täällä yksin tuon kasvikuntaan kuuluvan luontokappaleen kanssa. Me emme ole tasa-arvoisia. Minä olen sentään ihminen ja tuo, josta roikun täällä korkeuksissa, ei ole ihminen. Se on vain suvereenisti valtaa käyttävä siemen. Hän on alistanut minut sekä sananmukaisesti että kuvainnollisesti. Siis se, ei hän.

Hetkinen, jos suuntamme on lounas, lounainen, ja lähtöpaikka oli Pariisi, mehän emme ole tällä kursilla lentämässä Yhdysvaltoihin vaan selvästi Etelä-Amerikkaan. Tästä seuraa, että meidän ottamamme

urakka on paljon vaativampi kuin heillä, jotka lensivät ensimmäisinä suoraan Atlantin yli. Taisin ajatella, että kyse olisi ollut Wrightin veljeksistä, mutta muistin väärin. Nämä Atlantin ylittäjät olivatkin John Alcock ja Arthur Brown.

Wrighteistä on puhuttu lentokoneen keksijöinä, mutta sekin tieto on päivitetty. Veljesten sijaan kunniaa on nyttemmin oltu antamassa brasilialaiselle Alberto Santos-Dumontille. – Et kai sinä saakelin Hahtuva ole tästä syystä yrittämässä lentoa Brasiliaan? Mitähän mahtaa päässäsi liikkua? Ja kaiken lisäksi moottorittomalla liitovarjolla! Kenen yllyttämänä olet nyt liikkeellä? Vastaa, hullu Hahtuva!

Että pitää olla tyhmä. Eihän meillä ole minkäänlaisia selviytymisen edellytyksiä. Jossakin vaiheessa il-mavirtaukset paaskaavat meidät kummatkin mereen.

– Saat olla, Hahtuva, varma siitä, että en pistä tik-kua ristiin sinun pelastamiseksi. Eipä silti, jos ja kun täältä putoamme mereen, menetän saman tien hen-keni tai ainakin tajuntani. Ja vaikka säilyisin tajuis-sani, minne muka uisin.

Monet toivovat elämän jossakin muodossa jatkuvan vielä kuoleman jälkeen. Ehkä osa heistäkin, jotka haluavat lopettaa sellaisen elämän, jota ovat parhaillaan elämässä.

Toisiaan tuntematta, toistensa ajatuksista mitään tietämättä ihmiset kaikkina aikoina kaikilla maailman nurkilla ovat epäilleet, että on olemassa kehosta riippumaton sielu. Toiset vastaavasti epäilevät, ettei sitä olisi.

Jotkut uskovat jopa, että myös kasveilla ja esineillä eli hengettömällä aineella olisi sielu. Onko vai ei, sen selvittäminen on kommunikointisyistä vaikeaa. Mutta onneksentään ihmiseltä asiaa voi kysyä, ja Moskiitto tekee sen tässä kirjassa.

Entä minkälaista sielun elämä on kehon loppumisen jälkeen? Ehkä arvelet, että sen täytyy olla käsittämättömän tylsää, koska ihminen on eläessään käyttänyt monia kehonsa osia aivoista alapäähän kaikkeen kivaan.

Näinkö on? Lilluuko sielu mitääntekemättömyyden

tilassa niin kuin aivokuollut? Möllöttääkö sielu vain jonkinlaisessa tasaisessa euforiassa tai ehkä infernaliassa vai kokeeko hän ehtymätöntä motivoivaa intoa ja samanlaisia elämyksiä ja tunnemyrskyjä kuin ruumiillisen elämänsä aikana?

Tästä kaikesta Moskiitto ottaa selvää kysymällä viisaammiltaan seitsemällä vuorella. Lopulta hän tapaa ainoan, joka asian tietää. Tämä ravis-telee taivaan tuuliin ihmisen itsensä kyhäilemät käsitykset.

ISBN: 978-952-9784-12-7

Prologi Oy